

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
 Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
 Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
 Administrația Telegrafelor arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47

Corespondențe săntă și se adresa la:

Redacția „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.

Epistole nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE

Pentru odată 1 or., — de două ori 12 or., — de trei ori 15 or. rândul cu literă garmond — și timbru de 30 cr. pentru
 — care publicare.

Cu 1. Octombrie v. se începe prenumerație nouă la „Telegraful Roman”. Condițiunile în fruntea foaiei.

Revista politică.

Sibiu, în 22 Septembrie.

Înțemplierile dela Pojor și giur au dat naștere unei polemici crâncene între diareile unguresc și cislaitane. Cele dințănu, după cum am mai amintit, au atribuit „Schulvereinului”, identificat de dincolo cu antisemitismul, mișcările dela Pojor cele din urmă resping dela sine și dela naționalitatea germană însinuarea că „Schulvereinul ar fi autorul moral al mișcărilor pojorone.

Din Bosnia și Erțegovina vin transporturi mari de rezerviști. Cu toate acestea regimenterile și bataioanele mobile nu se reduc la statul efectiv normal de pace. Linisca domnește în terile ocupate, însă casuri singurătoare de despoieri și de omoruri chiar, tot se mai ivesc.

Diarului berlinez „Deutsches Monatsschafft” î se scrie din Petersburg: „S-a anunțat încă mai de demult că Pobedonoszev, președintele săntului sinod, a protestat contra numirei de agitator panslavist, ce i s-a dat în acul de acusare în procesul Rutenilor. Pobedonoszev nu s-a mulțumit încă mai cu atât, ci a făcut și un memorandum, prin care remontrăză contra procedurii de a amesteca numele său în procesul de înaltă trădare din Lemberg, și care memorandum conține mai multe impunături contra acelora, cari după seara să poartă toată vina, și cari nu trebuie să căutăți numai în Galicia, ci și în Viena și încă în funcțiuni înalte. Pentru ca memorandumul numit să ajungă la cunoștința adresatului, Pobedonoszev a creștut că drumul cel mai nimicitor va fi dacă îl va trimite ambasadei austriace din Petersburg. Ambasada austriacă primi memorandumul și îl spădui numai decât la Viena. Această amabilitate deosebită a lui

Wolkenstein către Popedonoszev, a făcut o rea impresiune la Viena și contele Wolkenstein poate că și-ar fi pierdut locul său, dacă nu s-ar găsi cu Kalmoky în relații personale de o intimitate, care face să se treacă cu vedere la asemenea eroare.

„Neues Wiener Tagblatt,” vorbind tot în aceasta cestiuină dice:

Pobedonoszev a fost edatorul țarului actual și are și acum cea mai mare influență asupra țarului. Pe Iugoslavie, Pobedonoszev l'a trăntit. Cei din Petersburg s-au simțit foarte ofenși că s'a viră și numele lor. Pobedonoszev îndată ce s'a întâlnit cu contele Wolkenstein a cerut ca procurorul din Lemberg să modifice acul de acusare în procesul Rutenilor. Contele Wolkenstein crește că face un bun servit statului și trimise memorandumul la Viena. Cei din Viena au recunoscut îndată că datoria ambasadorului era de a respinge pur și simplu memorandumul. Ambasadorul stă în contact oficial numai cu oficiul de externe din Petersburg. Ambasadorului nu îl este permis să suferă un amestec strin în afacerile interne. Afără de aceasta ambasadorul ar fi trebuit să spundă Pobedonoszev că guvernul austriac nu poate să forțeze revocarea acului de acusare; care deje a ajuns la cunoștință judecătoriei. Până acum încă nu se știe ce se va fi hotărât. Ori cum va fi dar această înțemplare dovedește că relațiile Austriei cu Rusia nu sunt tocmăi din cele bune.

„Pall Mall Gazette”, organul în-

tim al lui Gladstone, ridică în sfîrșit un colț al vîlăului, care acoperă

înțemplierile Angliei în privirea cestiu-

nei egipțiene. „Negociările, dice ofi-

ciora engleză, vor reincepe în curând

între marile puteri, spre a pune Ca-

nalul de Suez sub protecția unui trac-

tat european.”

Tot mai bine ceva dice „Nap.” decât nimic, — putere-am dice —, dacă caracterul și poziția de internaționalitate a canalaui de Suez nu ar fi de incon-

testabil, atât de firesc încât o conformare a Angliei în acest punct cu vederile celorlalte puteri, nu poate fi considerată nici într'un cas ca o concesiune. Cabinetul de Londra se arată generos, conciliant, acolo unde o altă atitudine îi este cu neputință căci l-ar pune într'un conflict inevitabil și față cu toată Europa. — Ca-

nalul de Suez nu e facut de Englezi; acțiunile lui nu se găsesc numai în mână lor; întinsele teritorii asiatici pe care le punte în legătură cu veciul continent, aparțin nu numai Angliei, dar într-o proporție destul de respectabilă și Franției și Rusiei, și altor puteri de al doilea rang. Rămănerea deci a canalaui de Suez, și după noua stare de lucruri creată în Egipt, la deplina întrebunțare a tuturor pavilioanelor europene, a fost privată din capul locului ca un catăfăt de natural, în cît în concertul de glasuri care plângău căderea Egiptului sub protectoratul englez, nu s'a amestecat o singură voce care să preconizeze, ori căt de vag, și intrarea canalaui de Suez în sfera acestui protectorat. „Pall Mall Gazette” nu ne a învrednicit așa dar a ne spune nimic nou. Nu ne-a semnalat, fie căt de departe, ce vrea biruitorul Angliei cu Chedivul, cu raportul său de vasalitate către Poarta, cu armata egipteană, cu influența legală ce exercită până acum și alte puteri și în deosebi Francia în teatrul Faraonilor. Acestea sunt elementele care constituie cestiuinea egipteană, și nu canalaui de Suez. Noua lor întocmire este, care, dacă s'ar face într'un chip exclusiv englezesc, ar putea pricinui acel conflict, dela care politicii pemisiți așteaptă punerea din nou pe patul a cestiuinei orientale și prințrăsna apriinderea temutului răsboiu european.

Protest.

Între undele turburate prin incidentul regretabil dela Pojor ni s'au

convorbirea, ba nu vedea nici pe Editha, care înrosi și ai cărei ochi se umplură de lacrime. Biata copilă nu cetează să și misce, ochii ca nu cumva genele lungi să scape lacrimile trădătoare. Dar îndată că și tu îu putință, își luă remas bun și povestii plângând mamei sale cuvințele insultătoare.

— Așa dară, mamă, că mai mult nu mă vei lăsa să merg acolo?

Dar mama nici decât nu era de părere aceasta; ei dice, că e bine ca omul să susțoare cu răbdare umilirile și să nu își lasă urme de ele.

Intr-acesta Berthaldă stătea înaintea oglindii sale și se lovea în față:

— Nu-i așa, că sunt o strigoaică neagră? Nu-i așa că limba mea e ascuțită ca și-o sabie? Și Editha e frumoasă, albă și blândă ca un miel, și atât de proastă că și-i mai mare bucurie! Sérmana copilă care voiesc să fie călugăriță și totuși se îmbrăcă cu atâta grige, tocmai în aceea coloare ce eu nu pot să port. Eu o văciniul meu roșu și cu părul cel prost — ea și-l smârcă — atât de negru și sălbatic, ca părul de cal, — și ea cu

frumoasele-i bucle! Puteam să am și eu bucle, crete; dar bunica trebuia să le impletească, ca să se vadă și mai bine căt de aspre-s, ca peria.

Si trase cu mânie peptenul în părul său.

— Si Editha dice totdeauna da,

dacă eu dic ba, mame și eu voi dice neconținut.

Dar când Berthaldă dicea da, aceea

suna ca ba și stérne în Tassilo tel

felul de glume iritătoare, la care co-

pila respondea cu atât mai încotoc-

uit că săngele ei ferbinte i ajuta mai

mult temperamentul, și în mână ei

nu era în stare să responde cu lin-

șe la glumele protivnicului său rece.

El vorbia mult cu densa și nu-

mai arătoarei cu Editha; dar când

lăsa la asta, tonul și fința lui se

schimbă ceea ce facea Editha multă

neplăcer, căci pentru aceasta avea

și suferă ofense de Berthaldă, pe

care gelosia consumătoare o facă orăbă,

surdă și lipsită de iubire.

Raoul primi ordinile mai mici și

refințorându-se la ai săi, avea să și

mai examineze odată înină, înainte de

abăut privirile dela lucruri întem-
 plate ceva mai înainte de aceste lu-
 cruri, cari pentru Români sunt nice-
 gratificări nemeritate și se repetă
 prea de multe ori, ca se poate fi tre-
 cute cu vedere. Noi, la timpul său
 am respins și am protestat tot-de-
 una în contra tuturor insinuărilor că
 am fi patriotii răi. Înse protestele
 noastre, drăgușnică maghiară, se face a
 le trece cu vedere sau ale da espli-
 cații false, întindenduse cu insinu-
 ări de real vecinătate, și la România
 din regatul vecin.

Contra acestor din urmă și a altor
 agresioni „Națiunea” îndreaptă într-un
 articol protestul următor:

De cătăvîn timp presa austro-
 germană nu incetează de a arunca
 Românilor și guvernelui românesc
 acuzațiuni din cele mai ridice. În ce
 privesc pe Unguri constatăm că de
 multe ne-am deprins a azuri din gura
 lor un limbaj în en total și în toate
 nedrept și neuvincuvișios.

Noi, chiar în cestiuină Dunăreană,
 cestiuină atât de capitală pentru noi,
 am însă totdeauna că trebuie să ne
 apărăm dar fără a provoca pe nimeni
 și că dorim să se găsească un tărâm
 pe care interesele să se poată împăcă.

La această atitudine moderată,
 presa austro-germană continuă a res-
 punde prin imputări bazate pe fapte
 închipuite.

Eată cum se exprimă o foie în-
 semnată din Germania într-o cores-
 pondență inspirată negreșit din Pest
 sau din Viena.

„E cu total curios rolul pe care îl
 joacă România față cu Austria.

„In tot-deană și în fiecare punct
 Austria găsește adversară a ei:

„Attitudinea representanțului ro-
 man în comisiunea Dunăreană e cu-
 noșteu; el a fost sufletul opozitionii
 și a declamat atât timp contra su-
 prematiei Austriei pe Dunăre până ce
 acest strigăt a găsit răsunet în Europa.

România crede că va preveni Europa
 de a să feri de tendențele dominoare
 ale Austriei, că voiesc cu dinadinsul

FOITA.

O rugăciune*.

— Novela.

De Carmen Sylva.

(Urmăre)

Editha așa odată, cum el în-
 trebă de Berthaldă:

— Cine-i aceasta amabilă prie-
 tenă a dñe?

Si Berthaldă răspunse:

— O copilă săracă. Mamă sa e
 văduvă și abia poate trăi. De aceea
 chemăm mica adeseori să mănance
 la noi. Ea nu peste mult are să fie
 călugărită.

— Sérmana copilă dîse Tassilo,
 privind-o cu compătimire.

Editha simță privirea, și și era
 întoarsă cu spatele către dinșul. Ea
 se înaintea bunicii Berthaldei și îi
 finea ghemul de depărăt. Dar firele
 erau atât de incălcătoare, încât bunica le

înțelegea că nu va fi posibilă

— Sérmana copilă dîse Tassilo la Berthaldă,

el tocmai glumea, că cu ce respect

are să se poarte dănsa față cu fra-
 tele său.

Editha se opri confusă și înroșită

când Raoul se apropi rădînd de

densă și îi înținse mâna. El se pri-
 văra în ochi și nu grăbiră nici un cu-
 vînt.

Raoul păli foarte. Mâna Edithei

tremeră în mână lui. Tassilo își sus-
 cea muștele și îi privea pe rând;

măști încrețit puțin și frunțea. Berthaldă

își arăta sirul strălușit de dinții.

— E bine, — dîse ea, — nu

mai cunosc Editho?

să stăpânească cu totul Dunărea spre a augmenta interesele sale spre damaștăriile rîverane.

„Dar nu ajunge aceasta; politicii români mai au încă curagiul să provoacă pe Austria în propriația sa. Imitând Irredenta italiană, organizează una română, și precum în Italia cursurile geografice se predau copiilor pe cărți pe care se află Trentino, Triest și Istria și desemnate ca aparținând Italiei, tot așa, în același mod analog să învăță copii români în scoala Transilvania, Bucovina și parte ostică a Ungariei apartință României și sunt desemnate de a forma părțile întregitoare a unui mare imperiu Roman.

Ridicarea României la regat mai adusă noile aliente acestei aspirații și diarele ungare din Transilvania aduc în fiecare cărți despre activitatea agentilor români care petrec în Transilvania sub diferite nume, spre a atâta poporul, a face între înțelegere propagandă unei Români mari și a anunță că Rusia în curând se va interesa de cestiuine română.

Prin urmare, după foaia germană, Austria găsește România pretutindenea ca adversară.

Am dorit ca corespondentul să ne spuna că cestiuinele în care România a fost adversara Austro-Ungariei.

Una singură și aceea de sigur că n'am provocat-o noi: cestiuinele Dunărei.

Acolo e buba; toate acuzațiunile plângerile, chiar insultele presei ungurești nu sunt de căt rezultatul reușitentă României în cestiuinele Dunărei.

Sunt căteva luni „Pester Loyd“ spunea: „Un stat mare ca al nostru va găsi mijloace spre a înfrângă rezistența unui regat abia plămădit.“

Și tot în acest sens se exprimau mai toate diarele austro-ungare. Eacă isvorul atacurilor și inventiunilor ce să resfătu zilnic în aceste diare.

Dar se examină o dată aceste imputări spre a proba că de puțin sunt ele intemeiate.

Ni se impune că provocăm pe Austria în propriația sa și că imitând irredenta italiana organizăm prin toate mijloacele o irredentă română.

Spre a da un corp acestei fanome corespondențele germane citează nescrește că geografice în cărți, dice el, copiii români învăță în scoala și în care Transilvania, Bucovina, Banatul sunt desemnate ca fiind parte din România. Oare această imputare are ea vreun temein? Guvernul unei țări libere nu poate impiedeca pe oricine să-și exprime ideile sale prin grai sau

prin scris. Dacă s-au publicat dar cărți geografice în care se arată terile locuite de români, dar apartinând Austriei, aceasta nu are a face cu propaganda care se impune statului român.

Din contră ne aducem aminte că anul trecut guvernul nostru a găsit de cunună a face cunoscut prin o circulară a ministrului instrucțiunii publice că nu se admite în scoli de căt cărți geografice recunoscute de autoritate.

Credem însă că nu se poate cere de a se falsifica istoria pentru a placă celor care voiesc cu ori ce preț a ne căuta cărtă.

Recunoasem faptele implinite, ori că de dureroase pot fi ele pentru noi, dar trecutul există și el, și nu putem face ca copiii nostri să nu știe că sunt dincolo de Carpați români care aparțin unui imperiu puternic. Acestea sunt fapte istorice care însă nu pot aduce nici o umbră Austro-Ungariei.

A doua imputare a foilor austro-ungare constă în faptul închipuit că agenții români petrec în Transilvania sub diferite pretexte, apărând poporul și facând propagandă în favoarea unei României mari.

Am fi recunoscători foilor unguresci și germane dacă ne-ar cita o sigură anume persoană care să înbârcea mai multă legătură cu guvernul român și care să se fi încercat a face cea mai mică agitare în Transilvania.

Nu e destul de a arunca în lume imputări inventând fapte ce nu există.

Și apoi n'ar putea dice cine-vă că ungurii sunt cei mai buni și infocați agenți provocatori în Transilvania? Prin lovirile ce dau la fiecare ocazie tuturor naționalităților ce nu sunt unguresci, ei atâta spiritele cele mai pacnice.

In acest sens un însemnat diar german dă ungurilor o bună lecție într-un articol intitulat: cestiuine naționalităților în Ungaria. „Pressa“ din Viena, dice următoarele cuvinte pe care le recomandăm atențunei vecinilor nostri:

„Inainte de toate, dice diarul vienez, ar trebui să se aducă aminte de „cuvintele înțelepte ale marilor patrioți Szechenyi și Deak, adeacă ar trebui să se acorde naționalităților aceea ce le „trebuie că să iubească Ungaria ca o patrie. În urmă ar fi bine ca prin o „politică economică rațională să se facă „ca cei care vorbește o trăie că Unguri în Ungaria să poată ducă o viață înlinistită și lipsită de griji și de miseri. Prin „aga mijloace Ungaria s'ar măntu de cestiuine naționalităților și mai ales de cestiuine română. România

— Eu? cum să nu! — și îl tot prăvălia.

— Sau doară te temi de el?

— Ba, nici decât, dar îl pismușesc, — respunse Editha, inclinându-și capul.

— Doară și dă ai dori să fi preot? — întrebă Tassilo, dar nu surise.

— Așa ceva, — fu respunsul.

— Ti-am mai spus-o, — întrebă Bertholda, cu voce mai năltă și mai apăsată decât de altădată: ea voiește să fie călugărită și nu poate, — ear eu am să fiu și nu vreau.

Acum surise și Tassilo.

— Aceasta o cred — disse el.

— Pentru ce? — întrebă Bertholda iute.

— Pentru n'ai pută să trăiesci mult timp la măncăstire.

— Cine știe! Aș avă putere de ajuns, pentru că s'ă mă închid și să nu mai grăscă nici un cuvînt.

— Dumnejude să te ferească pe tine de asta! — disse Raoul serios.

— Ah, Raoul, deci ai și găsit simburele amar?

„În Ungaria nu cer decât imbunătățirea situației lor materiale.“

Eată aderevuri dize Ungurilor de o gură amică. Să inceteze dar presa austro germană cu imputările nedemne și născute. Înaltul fel or-cine va vedea că colo că e un plan preconcepuit în aceste svircoliri publicistică, și acela este de a schimba atitudinea României în cestiuine Dunărei.

Să se linștească însă presa austro-ungară.

România n'a avut și nu va avea o politică ostilă nici provocatoare către vecinii săi. Ea își apără interesele vitale.

Eată tot. Nici amenințările, nici îspitele n'or vor distrage din calea dreptă, calea cea mare, care ne-a dus unde suntem.

Evenimentele din Pojón.

Pojonul și linisit. Așa anunță telegraful. Reprezentanța comunală a cetății Pojonalui în sedința dela 2 Octombrie n. a votat cu unanimitate o declarație prin care exprimă indignația față cu cele întemplete. Cele întemplate în jurul Pojonalui la 2 Octombrie n. le am spus în „Poșta din urmă“ a numărului nostru precedent.

Varietăți.

* Diua onomastică a Majestății Sale s'a serbat eri cu solemnitate. Edificiile publice au fost decorate cu steaguri.

* (Adunarea de controlă) va avea loc mâine în casarma Kempel.

* (Mușămită publică) Aducând din protopresbiter tracătul Ioan Petric la cunoștința Domnului comerciant și proprietar din Brașov Constantin Steriu starea cea deplorabilă materială a comunelor noastre bisericesci din matra Apața și filia Ormeniș și că din lipsă mijloacelor nu putem susține scolele noastre confesionale române ortodoxe, acest mari-nos bărbat să îndură a ne înzestră biserică cu o casă în comuna Apața și 3 1/4 jugere pămănturi în valoare de 648 fl., cu acel adans, că venitul acestor realități să se folosească spre scopurile scolei până când aceasta va fi confesională și de ritul gr. or. astfel le vor folosi bisericiile ambelor comune.

Pentru această frumoasă danie exprimă marinimousul donatoru cor dia noastră mulțămire și urâm că se-i binecuvinte Dileu toate întreprin-

incă dinții i strâlouce; dar din ochii sei versa fulgere spre Editha.

În momentul acesta intră bunica; ochii ei ageri pătrunseră îndată grupa și privi amenințător spre Editha.

— Earthă mă iubită copila, — disse ea — că, astăzi numai pot să te opresc la noi, căci trebuie să eșeu cu Bertholda în o afacere de mare însemnatate.

Editha privi spăriată în ochii mănoi și bătrânești și se departă iute.

Dar bunica nu putu să împedecă cu total convenințile și preumbările tinerilor, căci ea totuști vedea cu plăcere, că Tassilo se ocupă mai exclusiv de Bertholda și conversață animată cu dênsa. Și în privința lui Raoul s'a linisit, căci dênsul a declarat a românește neclătit în hotărîrea sa; ear sentimentele Edithei încă în convenință căci acele aveau să trămătă la măncăstire pe unică rivală a nepoatei sale și o depare pentru totdeauna Tassilo.

Tassilo vedea aceasta și inima-i încep săi palpite mai cu foc.

Si Bertholda se uită la Editha, apoi la Tassilo și și contrase buzele,

derile și să-l dăruească cu bogătele sale daruri cerasici și pământesc.

Apăța, 2 Septembrie 1882.

Comitetul parochial gr. or.

* (Emigrare.) După date oficiale statistice au emigrat în jumătatea cea dintâi a anului 1882, cu pasaport în regulă, din Cinc în România 1914 persoane. „București Hirado“ afirmă că numărul acelor ce au trecut în România prin vama „Cucului“ se suie la 4—5000. Astăzi din urmă sunt perduți pentru Ungaria, de care ce nu se mai întorc înapoi.

* (Zăpadă) a căută în dilele acestele pe munții din apropierea Sibiului.

* (Dela Academic). D. Nicolae Ionescu, în ultima sedință a Academiei, a cedit un manuscris italienesc privitor la cele din urmă momente ale lui Michael Viteazul.

Acost manuscris d-sa lă găsit, dice „Binele Public“ într-un din biblioteca Elveției, în călătoria ce a făcut-o, și în anul acesta ca și în anii trecuți prin aceasta interesantă țară.

* (Statuia lui Stefan cel Mare) Înainte de a se termină zidirea fundamentalui pe care va fi așezată statuia lui Stefan cel-Mare d. S. Pastia, present fiind d. primar Gusti și d. inginer Stamatopol, după, dice Liberalul, într'un tub de sticla bine închiis, înăuntru fundamentalului statutel, un act comemorativ tipărit pe pergament împreună și cu nesecă moșia națională.

Actual în cestiuine are următoarea cuprindere:

Act Comemorativ.

În semn de recunoșință și de neutățe pentru nemuritorul Domn al Moldovei Stefan cel-mare, care a domnit cu glorie dela 1456—1503, apărând cu bărbătie țara de năvălire Turcilor, a Tătarilor, a Polonilor, a Ungurilor și a altor popoare, și a dat tot-deodată doavâză de adânc politic, să înalță această statuă cără, de bronz, în municipiu Iași, vechea capitală a Moldovei, săptă președinta de onoare a Măiestăței Sale Regelă Carol I și a vice președintelui Principale Grigorie M. Sturza.

Cheftelele rădicătoare statuie s'au acoperit prin subscrîpțione națională, iar lucrarea ei au fost încredințată sculptorului francez din Paris, Emanuel Fremiet, drept suma de 135 mii lei, osebit de fondaționi.

Astăzi, dar în 16 (28) Septembrie 1882, diua Joi, după pregătirea fondătorilor s'a procedat la erigerea statuiei în fața palatului administrativ, vecine reședință domnească; drept acea, spre eternă aducere aminte, s'a încheiat

la hirotonirea lui. De ele să despărță dărânsul linisit. Apoi se duse la Editha.

— Copilă, — i disse el, — tu ai fost singura lumină și frumusețe în viața mea; singură, care m'ai fi putut legă de lume, de cunovă ar fi fost iertat să me las lăncuit. Dar vocația mea sfântă e mai mare decât orice altă! Ai fost singura mea prietenă!

Dânsa era atât de emoționată, că nu putea decât numai să-i strângă mâna, pe care o ținea cu ambele mâini.

— Mă bucur pentru tine! — disse ea în sfîrșit soptind, — și mă voi ruga pentru tine în toate dilele, chiar și atunci, când voi fi călugărită! Căci te iubesc ca și când imi ai fi frate.

El se departă iute și ea îl îsoțează la treptă; trebuia să se radine de balustradă, dar totuști îl surise el. El înaintă căpătă pași și se în-

acest act comemorativ și s'a aședat la mijlocul fondațiilor la partea lor superioară, de către membrii comisiunii care a avut distinsa onoare de a aduce la înțeplinele această patriotică lucrare.

Vice președinte: principalele Grigorie M. Sturdza; Membri: Vasile Alexandri, Nicolae Gane, Scarlat Pașa, Iacob Negruțiu, Alexandru A. Stamatiu architect.

* (A picatura.) Nu voi remînti aici ficțiunile poetice, prin care bătrâni laudă minunata organizare a micii republice, care funcționează într-un stup, voiu arată numai a arăta căt de folositore este creșterea albinelor, care cu capital mic și puțină muncă dă mari foloase. La o mulțime de cultivatori mici la noi cu toată muncă capului venitul ce trag nu le e destul. Dacă pe lângă lucru pământului s'ar ocupa și cu crescerea albinelor neglijate de tot, ar scăpa de mari nevoi. Cu cățiva stupi, cari cer puțină grige și nici o cheltuială pentru hrana lor, mulți nu ar mai suferi neplăceri. Mulțumită atâtore intreruptionă ceară și mirea se vînd lesne. Albinile sănătă respindă pe toată întinderă pământului; pe totce locurile cele mai sterpe tot au cu ce trebuie să se hrănească. Crescerea albinelor are întindere mare în toată lumea; în America, în Russia, în Elveția etc. etc. să fac comercuri însemnante cu ceară și mirea. Pentru ce aceasta mânăre se nu fie mai împărtășită, pe cătă vreme Pythagora, acel mare filosof, care a trăit 90 ani, făcea din ea cea mai principală hrana și oratorul Pollio atribuia lungă sa viață la același lucru. Înainte de descoperirea Americii și importarea zăharului de trestie, miera figura pe toate mesele; cel mai sărac om avea un stup. Acum numai la noi nu se ocupă de dinsele, și căte flori pier fără se profite nimănui. Albinile se hrănesc cu sucul florilor, dar fac tot atâtă miera, și cu un sirup facut cu miere. Nu trebuie dar a se îngriji de lipsa florilor. Cu un stup omul culege fără a semăna; și ca mana din cer, nu are decât a strângă. Cea ce încă și puțin cunoște și ceea ce nu trebuie percut din vedere, e că albinele contribuie la înmulțirea florilor și fructelor. De departe de a fi nefolosită arborilor și plantelor, după cum cred unii, acestă insectă fi-care scolar posede o cărtă adaptată după manual val sci apreția valoarea acestei cărți.

Reproducem aci rândurile finale ale cronicie:

"Apoi puseră earashi patriarh de pravili și de sobor pe Neofit mitropolitul dela Eraclea, și aice facem conțet letopisului acestuia de împărat și de patriarchi în cursul anilor dela Hristos 1637 (in cirilice). De aice vor scrie ce se vor face mai înainte, alti letopisiti precum am scri și noi aicea"

D. Petrovan are intenționarea a oferi Academiei Române cronică impreună cu mai multe cărți vechi românesci găsite tot cu aceea occasione.

* (Bibliografie.) A apărut în ediție nouă: „Geografia Ungariei” elemente din geografia generală pentru scoalele poporale cu o „chartă specială a Ungariei” și a celorlalte țări de coroană, de Dr. Nicolae Pop, profesor și corector la scoala medie rom. gr. or. din Brașov. Prețul manualului cu chartă cu tot este 35 cr. v. a.

N.B. Cine cunoaște înlesnirea, ce se face pentru învățămîntul geografic și fi-care scolar posede o cărtă adaptată după manual val sci apreția valoarea acestei cărți.

La același autor se mai află:

"Istoria Ungariei" pentru scoalele poporale. Prețul 25 cr. v. a.

Istoria generală pentru scoalele medie. Euvl vechiu 50 cr. v. a. Euvl mediu 45 cr. v. a.

Toate aceste manuale se pot procură sau direct dela autorul lor, sau dela orice librărie din patria.

(Cum trebuie a se conduce plugul) Un plug ar mai mult sau mai puțin adăne, după cum grindești este așteptat mai înainte sau mai înapoi pe patul osiei roților din înaintea plugului. Trebuie dar ca acela, care voiesc să aibă un câmp, să cunoască bine natura pământului, astfel ca și poată de o cultură convenabilă, înăntăid sau mai înapoind fierul cel al spre a mai puțină intrare în pământ.

Aceasta dispozitivă fiind făcută, cultivațorul începe locul său de pământ și trage cînd dinții brâsa ridicând și apăsând în același timp pe coardine plugului, în astfel de chip, ca se fie îndreptat înainte și, a sili fierul cel lat a se infinge în pământ. Îndată ce a intrat, cu căt plugul înaintează, și crede că este de ajuns adâncimea la care voiesc a ora; dacă nu va fi intrat destul, opresc plugul seu pentru călă se face și mai adâne, mai dând grindești înapoi cu o gaură sau două pe patul roților; îl înaintează din contră, dacă plugul ară mai adâne. Când plugul ară la adâncimea ce dorese, încoțează de a mai apăsa și nu se mai poate decât să îndrepte fierul cel lat la dreapta, pînd mereu la coardine plugului astfel ca se nu se depareze nici la dreapta nici la stânga prin piedecele ce ar întempina, și l-ar

să se duca să și vadă stupurile, de multe ori nu are ce face la ele, dar plăcere il trimite acolo. E păcat dar de a se neglige această ranură, care distrează și de căstig, fără mancă, fără cheltuială. Se lucră toți nu numai cei cari au nevoie de căstig, ci și aceia, a căror profesie și de a fi bogăți și cari adesea nu au altă de făcut, de căt să suporte uritul, și vor vedea, că săracul va căstiga ear bogatul se va amusi prin crescerea albinelor.

* (Un manuscris românesc.) În călătorie sa prin Basarabia, d. Gr. Petrovan a găsit în sinul familiei sale materne, o cronică manuscrisă destul de voluminoasă și care cuprinde istoria Romei dela fundația pănă la căderea: istoria imperiului Roman de orient, a imperiului Bizantin, a imperiului Otoman pănat în secolul al XIV, istoria Evilor și a Greciei antice. Afără de aceste mai cuprinde o serie de biografii a osor mai ilustri bărbăti elini și romani.

Nu se știe cine e autorul acestei cronică, de oare ce lipsește căteva pagini dela început.

Stilul se distinge prin simplicitatea și frumusețea expresiunilor, voind să desemneze terminul de admirabil, sublim, măret, dice: „mirare de înălțime”. Cuvântul stîlp îl prezintă prin terminul „stant” etc. etc.

Reproducem aci rândurile finale ale cronicie:

"Apoi puseră earashi patriarh de pravili și de sobor pe Neofit mitropolitul dela Eraclea, și aice facem conțet letopisului acestuia de împărat și de patriarchi în cursul anilor dela Hristos 1637 (in cirilice). De aice vor scrie ce se vor face mai înainte, alti letopisiti precum am scri și noi aicea"

D. Petrovan are intenționarea a oferi Academiei Române cronică impreună cu mai multe cărți vechi românesci găsite tot cu aceea occasione.

* (Postă)

(Bibliografie.) A apărut în ediție nouă: „Geografia Ungariei” elemente din geografia generală pentru scoalele poporale cu o „chartă specială a Ungariei” și a celorlalte țări de coroană, de Dr. Nicolae Pop, profesor și corector la scoala medie rom. gr. or. din Brașov. Prețul manualului cu chartă cu tot este 35 cr. v. a.

N.B. Cine cunoaște înlesnirea, ce se face pentru învățămîntul geografic și fi-care scolar posede o cărtă adaptată după manual val sci apreția valoarea acestei cărți.

La același autor se mai află:

"Istoria Ungariei" pentru scoalele poporale. Prețul 25 cr. v. a.

Istoria generală pentru scoalele medie. Euvl vechiu 50 cr. v. a. Euvl mediu 45 cr. v. a.

Toate aceste manuale se pot procură sau direct dela autorul lor, sau dela orice librărie din patria.

(Cum trebuie a se conduce plugul) Un plug ar mai mult sau mai puțin adăne, după cum grindești este așteptat mai înainte sau mai înapoi pe patul osiei roților din înaintea plugului. Trebuie dar ca acela, care voiesc să aibă un câmp, să cunoască bine natura pământului, astfel ca și poată de o cultură convenabilă, înăntăid sau mai înapoind fierul cel al spre a mai puțină intrare în pământ.

Aceasta dispozitivă fiind făcută, cultivațorul începe locul său de pământ și trage cînd dinții brâsa ridicând și apăsând în același timp pe coardine plugului, în astfel de chip, ca se fie îndreptat înainte și, a sili fierul cel lat a se infinge în pământ. Îndată ce a intrat, cu căt plugul înaintează, și crede că este de ajuns adâncimea la care voiesc a ora; dacă nu va fi intrat destul, opresc plugul seu pentru călă se face și mai adâne, mai dând grindești înapoi cu o gaură sau două pe patul roților; îl înaintează din contră, dacă plugul ară mai adâne. Când plugul ară la adâncimea ce dorese, încoțează de a mai apăsa și nu se mai poate decât să îndrepte fierul cel lat la dreapta, pînd mereu la coardine plugului astfel ca se nu se depareze nici la dreapta nici la stânga prin piedecele ce ar întempina, și l-ar

strimba negreșit de nu va fi îndreptat în direcția sa.

După ce s'a tras o brâză mai înainte de a începe o altă, plugular trebuie să creeze bine plugul cu paljă de fer pușă în cîpătoală unui baston de lemn. Curăță burenele și rădăcinile, care sau grămadit înaintea curmantei și deslipese pământul, care se va fi grămadit pe roate. Această grăjdă, urmată cu bâgare de scămă, ușurează foarte mult trasul vîtelor și iileșence mult artură.

Inchipuindu-se, că plugular a început pe unde plugul său la marginile dreaptă a locului său de arat, după ce a sfârșit cea dinăuntru brasădă în loc de a se întoarce în urmă, să trăgănd o a doua brasădă altări cu cea dinăuntru, cum se face cănd curmanta este mobilă și se poate schimba din loc, trăsărcă plugul său în partea dreaptă a locului său și urmăză astfel pănat cînd ajunge în mij, locul cîmpului, unde va remăși negreșit o brasădă care nu se va umplă, adeca că un sanț. Această brasădă slujește a deschizi bucățile de pământ să plantele celor mari, cărării lor se să dană diferite largimi, după obiceiul diferitelor tărîi.

Când un loc de arătură se afăra pe un pământ ses se vor putea trage aceste brazi în lungul său în latul seu, însă de la vi se situață pe culmea unui deal, trebuie negreșit a se conforma cu poziția pământului. Astfel în aceasta poziție nu trebuie nici odată să incepem a arăa o bucată de pământ din sus în jos, fiindcă doboțoace vor avea mare nevoie a se ureză, și de celelalte parte brazi de formă atâtă rigole (stanjulele de surgere) în loc de repere pământul în timpu ploilor celor mari, va înlesni din contră prăvăliaș lui, și în curând nu vor ramâne în camp decât petreli și petruiș. Trebuie dar a arăa pământurile în pantă? (?) la un nivelul său în lungul dealului. Adesea se înțimpă că un loc de pământ, a căruia lungime este de jos în sus în unui deal este prea strîmt spreal arăa de a curmezișul cu plugul, atunci trebuie săl muncii cu sapă său cu casană, (?) și a trage rigole său sănătătoare de a curmezișul din distanță în distanță pentru a apăra pământul ca se nu dărime de ploii.

Mouit. agr."

Postă din urmă.

Cetim în „Ellenzék.”

Pojoan 4 Octombrie n. Eszterházy comitetul suprem al comitatului Pojolnú, este denumit comisar guvernaj. **Stăriul este publicat pe o lună de dile pentru teritoriul comitatului.** Nagy-Szombat 4 Oct. n. Eri după ameașă un Evreu cu numele Laufer a infestat pe o precupăță. În urma acestei s'a adunat popor mult și a vrut se între cu forță în prăvălia lui Laufer. Numai cu mare greutate s'a putut impiedica desvoltarea turărării mai departe.

Sighetul Marmăiei 4 Oct. n. În comune Fehérégyház terănimă agitată a atacat pe Evrei; au spart casele, au prădat locuințele și prăvăliile, au spart uile și ferestrele sinagoge; Evreii au fugit la Sighet.

Loterie.

Sâmbătă în 3 Octombrie 1882.

Sibiul: 89 2 51 47 68

Bursa de Viena și Pesta
Din 3 Octombrie n. 1882.

	Viena	B-pesta
Rentă de ară ung. de 6%	119.20	119.10
Rentă de ară ung. de 4%	87.65	87.70
Rentă ung. de hârtie	86.85	86.85
Imprumutul drumurilor de feruung.	134.75	134.75
Închisura obig. de stat dela drumuri de feruung.	90.60	90.25
Închisura obig. de stat dela drumuri de feruung.	110.—	109.75
Olig. de stat dela 1576 de ale drumurilor de feruung.	94.75	94.75
Obligatiuni ung. de rescrumpări pământului	98.50	98.50
Obligatiuni ung. cu clauză de sorire	98.—	97.75
Obligatiuni urbaniale temesiane	98.—	98.—
Obligatiuni urb. temes. cu clauză de sorire	97.70	97.50
Obligatiuni urbaniale transilv.	98.25	98.—
Obligatiuni urbaniale croato-slavonice	—	—
Obligatiuni ung. de rescrumpări rea decimel de vin	97.75	98.—
Sorii ungurești cu premii	116.75	117.50
Ordine de regulare Tisza	109.60	109.50
Ordine de regulare Tisza	76.75	76.75
Datorie de stat antrăsăt. în harti	77.35	77.30
Sorii de stat dela 1860	130.90	130.50
Achiziții de bancă austro-ung.	825.—	827.—
Achiziții de bancă austro-ung.	904.—	904.50
Ordine de credit aust.	817.—	816.75
London (nu poliță de trei luni)	119.15	119.20
Scriurii fondari ale instituției	—	—
„Albania”	—	100.—
Argint	—	—
Gălbine	5.64	5.65
Napoleon	9.44½	9.44
100 marce nemijosi	58.25	58.20

Nr. 214

[253] 1-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului invățătoresc della scoala română gr. or. din comuna Sângătin protopresbiteratul Mercurii, se scrie concurs cu termen de 15 dîle dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) Bani gata 120 fl. v. a. prin repartie dela popor plătiți în 3 rate și anume: la începera cursului scolar la anul nou și la finirea lui Maiu.

b) Cuartir natural în edificul scolarei.

c) Lemnele trebuințioase de foc.

Petitionile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, sunt a se adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul susindicat.

Mercurea 15 Septembrie 1882.
Dela oficiu protopresbiteral al tractului Mercurii

Ioan Droc m. p.,
adm. presb.

Nr. 417

[252] 1-3

CONCURS.

Pentru întregirea stației invățătoresc din Nucșoaia cu filia Malăești din protopresbiteral gr. or. al Zarandului cu termen până în 3 Octombrie a. c. st. v. în carea diua va fi și alegeră.

Emolumentele sunt:

1. Salariu anual 160 fl. v. a.
2. Cuartir și lemne de incăldit.

Doritorii de a ocupa aceasta stație au și îndreptă petitionile lor, instruite conform legilor din vigoare până la terminul susindicat, oficiul protopresbiteral gr. or. al Zarandului. În contelegeră cu comitetul parochial respectiv.

Brad. 16 Septembrie 1882.

Georgiu Părău m. p.,
adm. presb.

Nr. 175

[254] 1-3

CONCURS.

Pentru postul invățătoresc din Nucșoaia cu filia Malăești din protopresbiteral gr. or. al Zarandului cu termen până la 15 Octombrie a. c. st. v.

Emolumentele sunt:

a) Salariu anual de 250 fl. v. a.

b) Cuartir natural și lemne de incăldit.

Cei ce doresc a ocupa acest post invățătoresc, au și-a șterse supliciile lor instruite conform Regulamentului congresual din 1878 până la terminul sus memorat.

Hateg 15 Septembrie 1882.

În contelegeră cu comitetul parochial.

Ioan Rat m. p.,
presb.

Nr. 260

[251] 1-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de invățătoare la scoala confesională gr. or. din Hurezu protopresbiteral Făgărașului, se scrie prin concurs cu termen până la 14 Octombrie, a. c.

Emolumentele sunt:

I. În bani gata 120 fl. v. a.

II. Cuartir liber în edificul scoalei și lemnele trebuințioase de incăldit.

Voiitorii de a ocupa acest post invățătoresc, au de și-a șterse supliciile lor instruite conform Regulamentului congresual din 1878 până la terminul sus arătat la subscrîsul oficiu protopresbiteral.

Făgăraș 18 Septembrie 1882.

În contelegeră cu comitetul parochial.

Petru Popescu m. p.,
prot.

Nr. 118

[245] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor invățătoresc la scoalele populare din protopresbiteralul Orăștiei se scrie con-

